

Početna stranica>Pretraživanje pravnih stručnjaka>Vrste pravnih struka Õigusvaldkonna ametid

Danska

Sellel lehel antakse ülevaade õigusvaldkonna ametitest Taanis.

Prokurörid

Korraldus

Taani prokuratuur (*den danske anklagemyndighed*) kuulub justiitsministeeriumi valitsemisalas. Prokuratuur koosneb peaprokurörist (*rigsadvokaten*), prokuröridest (*statsadvokaterne*) ja politseiülematest (*politidirektørerne*).

Peaprokurör viib läbi kriminaalmenetlusi kõrgeimas kohtus ning osaleb ka **erikaebuste kohtu** (*Den Særlige Klageret*) istungitel.

Peaprokurör on hierarhias teistest prokuröridest kõrgemal positsioonil ja teeb järelevalvet nende töö üle. Peaprokurör menetleb ka kaebusi, mis on esitatud esimese astme kohtutes prokuröride tehtud otsuste peale.

Roll ja ülesanded

Prokuratuuri ülesanded ja korraldus on sätestatud **õigusemõistmise korralduse seaduse** (*retsplejeloven*) 10. peatükis (§§ 95–107).

Prokuratuuri ülesanne on esitada koostöös politseiga süüdistusi kuritegude toimepanemise eest vastavalt õigusemõistmise korralduse seaduses sätestatud normidele. Paragrahvi 96 lõikes 2 on sätestatud, et prokuratuur peab menetlema kohtuasja selle laadist tuleneva kiirusega. Seejuures peab prokuratuur tagama, et süüdistus esitatakse neile, kes peavad karistatud saama, kuid tagama ka selle, et süüdistust ei esitata süütutele (objektiivsuse põhimõte).

Kõrgemates kohtutes toimetavad kriminaalasju – kaebused ja vande kohtuasjad – koos piirkondlikku prokurööri, kes vaatavad ka selle järele, kuidas politseiülemad kriminaalasju menetlevad. Samuti menetlevad piirkondlikud prokurörid kaebusi, mis on esitatud otsuste peale, mille politseiülemad on uurimise läbiviimise käigus teinud. Prokurörid tegelevad ka kahju hüvitamise juhtumitega kriminaalmenetluses ning politsei vastu esitatud kaebustega. Raskete majanduskuritegude prokurör (*Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet*) esitab üleriigiliselt süüdistusi ulatuslike majanduskuritegude eest. Rahvusvaheliste kriminaalasjade peaprokurör (*Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager*) esitab süüdistusi välismaal toime pandud rahvusvaheliste kuritegude, sealhulgas genotsiidide, inimsusevastaste kuritegude ja sõjakuritegude eest.

Politseiülemad tegutsevad prokurörina esimese astme kohtutes (*byretterne*) ning vastutavad seega lisaks politsei töö juhtimisele ka politseijaoskondade tehtud uurimiste ning kohalike prokuratuuride tegevuse eest.

Kohtunikud

Korraldus

Kohtunike ametisse nimetamise nõukogu (*Dommerudnævnelserådet*) vastutusalasse kuulub **justiitsministri**le ettepanekute esitamine kohtunike ametisse nimetamise, välja arvatud ülemkohtu presidendi ametisse nimetamise kohta. Praktikas järgib justiitsminister alati nõukogu soovitusi.

Kohtunikega ja Taani kohtute muude ametnikega seotud distsiplinaarmenetlusi käsitleb

kohtuliku süüdistuse esitamise ja läbivaatamise erikohus (*Den Særlige Klageret*).

Taani kohtute ametil (*Domstolsstyrelsen*) lasub üldine vastutus kohtuametnike koolitamise eest.

Roll ja ülesanded

Üldiselt ei spetsialiseeru Taanis **elukutselised kohtunikud** konkreetsele õigusvaldkonnale. Kohtunikud võidakse nimetada alalisele või ajutisele (kohusetäitja) ametikohale. Abikohtunikud (*retsassessorer*) ja asekohtunikud (*dommerfuldmægtige*) käsitlevad tavaliselt vähemtähtsaid kohtuasju (nt kohtutäiturite esitatud kohtuasjad).

Mõne olulise erandiga osalevad **kohtukaasistujad** (*lægdommere*) kõigis kriminaalasjades, mida arutatakse esimese ja teise astme kohtutes. Tsiviilasjades võidakse esimeses ja teises astmes kasutada eksperteadmistega kohtuhindajaid (*sagkyndige domsmænd*). Kohtukaasistujad ja eksperteadmistega kohtuhindajad nimetatakse ametisse neljaks aastaks.

Õigusvaldkonna andmebaasid

Lisateabe saamiseks vt

Taani kohtunike liidu (*Den Danske Dommerforening*) veebisait;

asekohtunike liidu (*Dommerfuldmægtigforeningen*) koduleht;

teave **kohtuametnike kohta**. (361 Kb)

Õigusvaldkonna ametite korraldus: advokaadid (*advokater*)

Advokaadid

Erapraksist pidavad advokaadid

Kõik Taani advokaadid on 1919. aastal loodud **Taani advokatuuri ja õigusühingu** (*Advokatsamfundet*) liikmed.

Ettevõtte juristid ja advokaadikandidaadid (*advokatfuldmægtige*)

Juristid ja advokaadikandidaadid kuuluvad juristide ja advokaadikandidaatide liitu (*Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige – FAAF*), mis on Taani juristide ja majandusteadlaste liidu (*Danmark Jurist- og Økonomforbund – Djøf*) osa. Djøf on Taani suurim ametiühing ja huvide kaitse organisatsioon selliste valdkondade üliõpilastele ja töötajatele nagu õigus, haldus, valitsemine, teadusuuringud, haridus, sidetehnoloogia, majandus ning politoloogia. Ametiühingul on ligikaudu 50 000 neis valdkondades töötavat liiget. FAAFi umbes 1500 liikmest on ligikaudu 900 erapraksist pidavad juristid.

Ettevõtte juristid

Ettevõtte juristid kuuluvad Taani advokatuuri ja õigusühingusse, kuid võivad saada ka Taani ettevõtte juristide liidu (*Danske Virksomhedsjurister – DVJ*) liikmeks. Praegu on umbes kaks kolmandikku DVJ liikmetest Taani tegevusloaga juristid. Üldiselt esindab DVJ ettevõtte juristide kutsealaseid huve. Liidu töö eesmärk on ka suurendada ettevõtte juristide ameti tunnustamist ja mõistmist ning selle ametikoha tähtsust ettevõtjatele, ametiasutustele, valitsusvälistele organisatsioonidele ja ühiskonnale üldiselt. DVJ on **Euroopa Firmajuristide Assotsiatsiooni** (ECLA) liige.

Erapraksist pidavate juristide ja ettevõtte juristide erinevus

Taanis kohaldatakse Taani tegevusloaga **ettevõtte juristide** suhtes täpselt samu norme nagu erapraksist pidavate juristide suhtes. Õigusemõistmise korralduse seaduses ei tehta neil vahet ja mõlemad rühmad kuuluvad Taani advokatuuri ja õigusühingusse.

See tähendab sisuliselt, et ametialase käitumise koodeksi (*advokatetiske regler*), ametisaladuse, kliendi ja juristi vahelise konfidentsiaalsuse jms osas on ettevõtte juristidel sama õiguslik staatus kui teistel juristidel. Ametialase käitumise koodeksi ulatust on siiski muudetud, et hõlmata ka ettevõtte juriste, võttes arvesse nende töö konkreetseid tingimusi.

Seega tuleneb kliendi ja juristi vahelise konfidentsiaalsuse põhimõtte ettevõtte juristide puhul samadest normidest, mida kohaldatakse erapraksist pidavate juristide suhtes. Seda, kas ettevõtte juristide suhtes kohaldatakse samu või leebemaid nõudeid kui teiste juristide suhtes, ei ole kohtud veel läbi vaadanud. Ainus erand ettevõtte juristide ja teiste juristide õigusliku staatuse võrdsusest puudutab seda, keda ettevõtte jurist võib esindada. Seaduses ettenähtud võimalust tegutseda ettevõtte juristina peetakse vaikimisi kokkulepitud erandiks õigusemõistmise korralduse seaduse paragrahvist 124, milles käsitletakse seda, millist liiki äriühingu heaks võib jurist töötada.

Seega, kui ettevõtte juristil ei ole erapraksist, võib ta kasutada juristi ametinimetust ainult siis, kui ta esindab seda äriühingut või organisatsiooni, kus ta on töötaja. See tähendab, et kui tööandja palub ettevõtte juristil osutada õigusnõustamist kliendile või liikmele, ei tohi seda tehes kasutada juristi ametinimetust, välja arvatud juhul, kui ettevõtte juristil on ka erapraksis ning ta nõustab klienti või liiget selle erapraksise kaudu.

Kui ettevõtte juristil ei ole oma erapraksist ja ta pakub õigusnõustamist kliendile või liikmele, kes on tarbija, ning kui nõustamist pakutakse äriotstarbel, kohaldatakse ettevõtte juristi suhtes õigusnõustamist käsitlevat seadust (*lov om juridisk rådgivning*) ühe erandiga: seadust ei kohaldata õigusnõustamise suhtes, mida pakuvad ametiühingud ja valitsusvälised organisatsioonid. See erand on kehtestatud põhjusel, et sellist nõustamist ei pakuta äriotstarbel ning seda käsitletakse üldiselt teenusena, mis läheb kaugemale tavalisest teenusest, mida ametiühing oma peamiste eesmärkide täitmise käigus liikmetele osutab.

Seepärast reguleeritakse tegevusluba omava ametiühingu töötaja poolt tarbijale õigusnõustamise pakkumist ainult lepinguvälise vastutuse üldnormidega ning vaid kaudselt ametialase käitumise koodeksiga. Nimetatud koodeksis on sätestatud, et õigusemõistmise korralduse seaduse paragrahvi 126 lõike 4 kohaselt ei tohi jurist (kutsealasest tegevusest väljaspool) äri- või finantsküsimumustes käituda viisil, mis ei ole juristi ametikoha väärioline.

Õigusnõustamise seadus

Alates 2006. aasta juulist kohaldatakse tarbijatele äriotstarbel pakutava õigusnõustamise suhtes seadust, mis kohaldub olenemata õigusnõu andva isiku hariduslikust taustast. Seaduses on sõnaselgelt sätestatud, et seda ei kohaldata õigusnõustamise suhtes, mida juristid pakuvad sõltumatu juristina ametiülesannete täitmisel. Samuti ei kohaldata seda ametiühingute või valitsusväliste organisatsioonide pakutava õigusnõustamise suhtes, sest sellist nõustamist ei peeta äriotstarbel pakutavaks nõustamiseks (vt eespool). Lisaks ei kuulu seaduse kohaldamisalasse finantstegevuse seadusega reguleeritud finantsasutuste osutatav õigusnõustamine, tingimusel et majandus- ja ettevõtlusminister on kõnealuses valdkonnas välja andnud hea tava reeglid.

Nagu eespool märgitud, ei tähenda see siiski seda, et tegevusloaga isiku pakutav õigusnõustamine ei ole seadusega reguleeritud. Kui tegevusloaga ettevõtte jurist pakub tarbijale (s.o kellelegi teisele peale oma tööandja) õigusnõustamist ning ettevõtte juristil ei ole oma erapraksist, kuulub see teenus õigusnõustamise seaduse kohaldamisalasse, kui leitakse, et nõustamist pakuti äriotstarbel.

Õigusnõustamise seaduse peamised tunnused on järgmised:

õigusnõustaja peab tegutsema õigusnõustamise hea tava kohaselt. Sellest tuleneb, et nõustaja peab oma ülesandeid täitma põhjalikult, kohusetundlikult ja vastavalt kliendi parimate huvidega seotud seaduslikele nõuetele. Nõu tuleb anda nii kiiresti kui vaja;

õigusnõustamise pakkumise lepingud tuleb sõlmida kirjalikult;

õigusnõustaja ei pea sõlmima tsiviilvastutuskindlustust, kuid sõlmitud lepingus tuleb esitada neid küsimusi puudutav teave;

õigusnõustaja peab klienti teavitama õigusnõustamise hinnast;

õigusnõustajale ei tohi usalduslepingu alusel üle kanda vahendeid;

õigusnõustaja ei tohi võtta täitmiseks ülesandeid, milles tal on isiklikud või finantshuvid;

õigusnõustaja järgib justiitsministri välja antud õigusnõustamise hea tava reegleid. Tarbijaküsimuste ombudsman teeb järelevalvet selle üle, kuidas

õigusnõustaja järgib õigusakte ja hea tava reegleid.

Õigusvaldkonna andmebaasid

See teave on kättesaadav [Taani advokatuuri ja õigusühingu veebisaidil](#).

Veebisait sisaldab teavet juristi elukutse kohta Taanis ja tegutsevate juristide nimistut.

Muud õigusvaldkonna ametid

Õigusabi pakkuvad organisatsioonid

Kogu Taani riigis on **õigusabi pakkuvaid asutusi**. Õigusabi soovivad isikud võivad ühendust võtta [tsiviilasjade ametiga \(Civilstyrelsen\)](#), kes suunab nad lähimasse asutusse. Aadress on järgmine:

Department of Civil Affairs

Toldboden 2, 2. floor.

8800 Viborg.

Tel: +45 33 92 33 34

E-post: civilstyrelsen@civilstyrelsen.dk

Viimati uuendatud: 15/05/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.